

Regeringens proposition

2012/13:9

Program för energieffektivisering och vissa andra frågor

Prop.
2012/13:9

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 september 2012

Fredrik Reinfeldt

Anna-Karin Hatt
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering ska upphöra att gälla vid utgången av 2012. Förslaget har tillkommit med anledning av att EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd innebär att det saknas förutsättningar att inleda nya programperioder efter denna tidpunkt.

Den upphävda lagen ska enligt förslaget fortfarande gälla för företag som har godkänts att delta i ett program för energieffektivisering före utgången av 2012.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring av lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon, av redaktionell karaktär. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon	5
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering	6
5	Övergångsbestämmelser m.m.	9
6	Måttenheter, mätningar och mätdon	10
7	Konsekvensbeskrivning	10
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Avveckling av program för energieffektivisering	12
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	13
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna.....	14
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 september 2012.	15
	Rättsdatablad.....	16

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2012/13:9

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om upphävande av lagen (2004:1196) om program för energi-effektivisering,
2. lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering

Härigenom föreskrivs att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering ska upphöra att gälla vid utgången av 2012.

Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för företag som före utgången av 2012 har godkänts att delta i ett program för energieffektivisering enligt 3 §.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton Prop. 2012/13:9

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om

1. krav på och kontroll av förpackningsstorlek och kontroll av mängduppgifter på färdigförpackade varor,

2. krav i fråga om särskild kundvåg i detaljhandeln, och

3. krav på och kontroll av elmätare även om de förutsättningar som anges i 2 § *första stycket* inte är uppfyllda.

3. krav på och kontroll av elmätare även om de förutsättningar som anges i 2 § inte är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

¹ Senaste lydelse 2012:174.

3 Ärendet och dess beredning

Program för energieffektivisering

Lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering trädde i kraft den 1 januari 2005. Energiintensiva företag som i sina industriella verksamheter använder el i tillverkningsprocessen ges enligt lagen en möjlighet att delta i femåriga program för energieffektivisering (PFE). Ett företag som deltar i ett program för energieffektivisering befrias från energiskatt på elektrisk kraft i enlighet med vissa bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Mot bakgrund av EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd upprättades inom Näringsdepartementet promemorian Avveckling av program för energieffektivisering. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag återges i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Näringsdepartementet (dnr N2012/3289/RS).

Lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton

Genom lagen (2012:174) om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton har lagens 3 § fått sin nuvarande lydelse (se prop. 2011/12:62, bet. 2011/12:NU11, rskr. 2011/12:148). Regeringen har uppmärksammat på att en hänvisning i paragrafen har fått en författningstekniskt missvisande utformning.

Lagrådet

Förslaget om upphävande av lagen om program för energieffektivisering har tillkommit mot bakgrund av att EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd innebär att det saknas förutsättningar att inleda nya programperioder efter utgången av 2012. Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton är av redaktionell karaktär. Förslagen har inte remitterats till Lagrådet eftersom regeringen anser att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse på grund av frågornas beskaffenhet.

4 Upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering

Regeringens förslag: Lagen om program för energieffektivisering ska upphöra att gälla vid utgången av 2012.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte framfört några invändningar mot det. *Svenskt Näringsliv*, *Jernkontoret*, *Skogsindustrierna*, *Plast- och Kemiföretagen* och *Teknikföretagen* har anfört

att ett nytt program, som kan ersätta program för energieffektivisering (PFE), bör utarbetas. Prop. 2012/13:9

Bakgrund

Lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering trädde i kraft den 1 januari 2005. Energiintensiva företag som i sina industriella verksamheter använder el i tillverkningsprocessen ges enligt lagen en möjlighet att delta i femåriga program för energieffektivisering. Ett deltagande i ett sådant program är uppdelat i två perioder. Under den första perioden om två år ska företagen införa och certifiera ett standardiserat energiledningssystem, göra fördjupade kartläggningar och analyser av sin energianvändning, införa energieffektiviserande rutiner för projekteringar, ändringar och renoveringar av företagets anläggningar och för inköp av elkälvande utrustning till dessa anläggningar samt åta sig att genomföra eleffektiviserande åtgärder. Efter denna periods utgång ska företagen, till tillsynsmyndigheten (Statens energimyndighet), lämna en redovisning av programtidens första två år och ge förslag på eleffektiviserande åtgärder. Om Statens energimyndighet fastställer företagets redovisning ska företagen, under den andra perioden om tre år, genomföra dessa eleffektiviserande åtgärder. Efter programtidens utgång ska företagen lämna en slutlig redovisning till Energimyndigheten, och myndigheten ska pröva om företagen uppnått en ökad effektivisering av elanvändningen. De företag som så önskar kan därefter påbörja en ny femårig programperiod.

Ett företag som deltar i ett program för energieffektivisering befrias från energiskatt på elektrisk kraft i enlighet med vissa bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Även i skatteförfarandelagen (2011:1244) finns bestämmelser föranledda av skattebefrielsen för elektrisk kraft.

Skälen för regeringens förslag

Statsstödsprövningen

Den skattenedsättning som är knuten till deltagande i ett program för energieffektivisering fordrar Europeiska kommissionens godkännande från statsstödsynpunkt.

Den 4 juni 2004 anmälde Sverige åtgärden ”Fullständig befrielse från skatten på elektricitet för energiintensiva företag” till kommissionen (statsstödsärende N 253/2004). Kommissionen fann i sitt beslut den 20 oktober 2004 att det anmälda stödet var förenligt med den gemensamma marknaden (EUT C 136, 3.6.2005, s. 43). I beslutet slogs även fast att stödordningens varaktighet var tio år (två femåriga programperioder), dvs. att energiintensiva företag hade rätt att delta i ytterligare ett femårigt program när den första programperioden löpt ut.

Nya miljöstödsriktlinjer

De riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön (”miljöstödsriktlinjerna”) som Europeiska kommissionen beslutat den 3 februari 2001 (EGT C 37, 3.2.2001, s. 3, Celex 32001Y0203[02]) upphörde att gälla vid utgången av 2007. De nya miljöstödsriktlinjerna (EUT C 82,

1.4.2008, s. 1, Celex 52008XC0401[03]), som tillämpas från den 2 april 2008, innebär att förutsättningarna för program för energieffektivisering har förändrats.

Av de nya miljöstödsriktlinjerna följer att medlemsstaterna är skyldiga att ändra stödordningar som avser stöd i form av skattenedsättning eller skattebefrielse som omfattas av rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51, Celex 32003L0096) före den 31 december 2012. Efter detta datum måste stöd i form av nedsättningar av eller befrielser från miljöskatter vara nödvändiga och proportionella. Detta innebär bl.a. att en total skattebefrielse inte får medges om inte skatten skulle leda till en väsentlig ökning av produktionskostnaden för de skattskyldiga företagen, vilket allvarligt skulle försämra deras konkurrenskraft. Den 11 maj 2009 gjordes därför en anmälan till Europeiska kommissionen om att Sverige önskade få godkännande för att tillämpa skattebefrielser inom ramen för nuvarande program för energieffektivisering även efter utgången av 2012 i enlighet med det beslut som kommissionen meddelat 2004.

Europeiska kommissionen konstaterade i en skrivelse den 16 november 2011 att godkännandet från 2004 fortfarande är tillämpligt och medger att stödmottagare som deltar i program för energieffektivisering före den 31 december 2012 får beviljas skattebefrielse under en femårsperiod. Kommissionen har funnit att ett nytt godkännande av stödordningen därför inte är nödvändigt under förutsättning att Sverige förpliktat sig att inte bevilja stöd som överstiger tröskelvärdet för stöd av mindre betydelse (200 000 euro för ett företag under en treårsperiod) efter den 31 december 2012, vilket innebär att inga nya avtal om deltagande i program för energieffektivisering får ingås efter detta datum. Avtal som ingåtts senast den 31 december 2012 påverkas inte. Med anledning av detta har Sverige återkallat 2009 års anmälan om statligt stöd.

Bedömning

De nya miljöstödsriktlinjerna från 2008 innebär att det nu saknas förutsättningar att inleda nya programperioder efter utgången av 2012. Lagen om program för energieffektivisering bör därför upphöra att gälla vid samma tidpunkt.

Framtiden

Den andra programperioden i PFE pågår för närvarande. För flertalet av de deltagande företagen löper den femåriga programperioden ut vid halvårsskiftet 2014. Den första programperioden ledde enligt Energimyndigheten till en årlig energieffektivisering på 1,45 TWh. De 100 företag som deltog investerade totalt 708 miljoner kronor i energieffektiviserande åtgärder. Resultaten för den andra programperioden är något bättre än vid motsvarande tidpunkt under den första programperioden. 65 av företagen har redan beslutat om investeringar som syftar till en sammanlagd energieffektivisering på 0,8 TWh.

Flera remissinstanser har förordat att ett nytt program, ett ”PFE 2.0”, utvecklas för att ta vid när de pågående programperioderna har avslutats.

5 Övergångsbestämmelser m.m.

Regeringens förslag: Den upphävda lagen ska fortfarande gälla för företag som har godkänts att delta i ett program för energieffektivisering före utgången av 2012.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller inte framfört några invändningar mot det. *Statens energimyndighet (Energimyndigheten)* har därutöver anfört att det kan vara lämpligt att i övergångsbestämmelserna se över lagens formulering på vilka rättsliga grunder företagens slutredovisningar kan underkännas.

Skälen för regeringens förslag

Företag som godkänts för deltagande

Som framgått i avsnitt 4 får företag som har godkänts för deltagande i program för energieffektivisering före utgången av år 2012 fullfölja deltagandet. Det bör därför införas en övergångsbestämmelse som innebär att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering fortfarande ska gälla för sådana företag till dess att den pågående programperioden har löpt ut. Något utrymme för att ansöka om en ny programperiod finns dock inte, eftersom programverksamheten ska avvecklas.

Energimyndigheten har anfört att det kan vara lämpligt att se över lagens formulering i fråga om på vilka rättsliga grunder företagens slutredovisningar kan underkännas. Frågan har inte berörts i den remitterade promemorian. Regeringen konstaterar därför att det saknas förutsättningar för att ta upp frågan inom ramen för propositionen.

Skatt på energi

Som nämnts i avsnitt 4 finns det vissa bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi som innebär att elektrisk kraft befrias från energiskatt, om den förbrukats i sådan industriell verksamhet i tillverkningsprocessen som omfattas av ett godkännande att delta i program för energieffektivisering. Dessa bestämmelser kan bli aktuella att tillämpa även efter utgången av 2012 bl.a. för skattebefrielse under påbörjade programperioder och omprövningar. Det finns i nuläget inget behov av att göra ändringar i lagen om skatt på energi med anledning av att lagen om program för energieffektivisering upphävs. Det finns inte heller anledning att ändra bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244).

6 Måttenheter, mätningar och mätton

Regeringens förslag: En hänvisning i lagen om måttenheter, mätningar och mätton ska ändras redaktionellt.

Skälen för regeringens förslag: Genom lagen (2012:174) om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton infördes ett normgivningsbemyndigande med innebörden att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på och kontroll av elmätare även i andra situationer än där föreskrifterna krävs för att uppfylla Sveriges internationella överenskommelser eller är befogade från konsumentsynpunkt, vilket annars är den i lagen angivna huvudregeln. Bestämmelsen, som infördes i 3 § 3, formulerades enligt följande: "[...] *krav på och kontroll av elmätare även om de förutsättningar som anges i 2 § första stycket inte är uppfyllda*".

Regeringen har uppmärksammat på att hänvisningen har fått en författningstekniskt missvisande utformning, då 2 § lagen (2012:174) om ändring i lagen om måttenheter, mätningar och mätton innehåller endast ett stycke.

I syfte att upprätthålla en följdriktig författningsteknisk utformning och för att undvika eventuella missförstånd om bestämmelsens innebörd, bör hänvisningen anpassas till gängse formuleringssätt genom att orden "*första stycket*" tas bort.

Lagändringen bör träda i kraft så snart som möjligt.

7 Konsekvensbeskrivning

Program för energieffektivisering

De myndigheter som främst berörs av att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering upphävs är Statens energimyndighet och Skatteverket. Att lagen upphävs kan medföra att de administrativa kostnaderna för myndigheterna minskar på sikt. Besparingarna kan dock antas vara små i förhållande till myndigheternas totala budgetramar.

Nettoskattebortfallet som är knutet till deltagande i program för energieffektivisering bedöms motsvara cirka 120 miljoner kronor per år. Att det inte längre går att få skattebefrielse medför ökade skatteintäkter. De flesta företagen kommer att ha avslutat programmet vid halvårsskiftet 2014. För det året kan nettoskattebortfallet uppskattas till omkring 60 miljoner kronor.

Att lagen om program för energieffektivisering upphävs tydliggör att det efter utgången av 2012 inte längre är möjligt för företag att inleda nya program för energieffektivisering. Företag som redan har inlett program kommer inte att kunna ansöka om en ny programperiod. Företagen kommer därför inte längre att kunna få den skattebefrielse som är knuten till ett deltagande.

Att lagen upphävs kan vidare antas få viss betydelse för vilka energi- Prop. 2012/13:9
effektiviseringsåtgärder företagen vidtar. Det är dock inte möjligt att här
göra någon ingående bedömning av vad detta innebär i praktiken.

Lagen (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätton

Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:1514) om måttenheter,
mätningar och mätton är av redaktionell karaktär och medför således
inga särskilda konsekvenser.

Sammanfattning av promemorian Avveckling av program för energieffektivisering

I promemorian, som har tagits fram inom Näringsdepartementet, föreslås att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering ska upphöra att gälla vid utgången av 2012. Förslaget har tillkommit med anledning av att EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd innebär att det saknas förutsättningar att inleda nya programperioder efter denna tidpunkt.

Den upphävda lagen ska enligt förslaget fortfarande gälla för företag som har godkänts att delta i ett program för energieffektivisering före utgången av 2012.

Förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering

Härigenom föreskrivs att lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering ska upphöra att gälla vid utgången av 2012.

Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för företag som före utgången av 2012 har godkänts att delta i ett program för energieffektivisering enligt 3 §.

Förteckning över remissinstanserna

Riksrevisionen, Kammarrätten i Sundsvall, Skatteverket, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Naturvårdsverket, Konkurrensverket, Statens energimyndighet, Tillväxtverket, Tillväxtanalys, Svensk Energi, Svenskt Näringsliv, Företagarna, Jernkontoret, Lantbrukarnas riksförbund, Livsmedelsföretagen, Skogsindustrierna, Plast- och kemiföretagen, Svemin, Svenska Pappersindustriarbetareförbundet och Teknikföretagen.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 september 2012.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Hägglund, Billström, Ohlsson, Norman, Elmsäter-Svärd, Hatt, Löf, Enström.

Föredragande: statsrådet Hatt.

Regeringen beslutar proposition 2012/13:9 Program för energi-effektivisering och vissa andra frågor.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
---------------------------	---	--

Lag om upphävande av lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering	24 §	
---	------	--

Lag (1992:1514) om måttenheter, mätningar och mätdon	3 §	
--	-----	--